

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/87/2022
Identifikačné číslo spisu:	7714215699
Dátum vydania rozhodnutia:	27.10.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Adamcová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:7714215699.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov: 1/ X. W., bytom v L. I. T. XXX, 2/ K. W., bytom tamtiež, oboch zastúpených W.. V. H., bytom v W., W. XX, proti žalovaným: 1/ B. Z., bytom v L. I. T. XX, zastúpený JUDr. Jánom Kizivatom, advokátom so sídlom v Michalovciach, Sama Chalupku 6912/16C, 2/ R. N.N., bytom v L. I. T. XX, zastúpená JUDr. Petrom Krafčíkom, advokátom so sídlom v Michalovciach, Štefánikova 4, o zriadenie vecného bremena, vedenom na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 5C/175/2014, o dovolaní žalovanej 2/ proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 30. novembra 2021, sp. zn. 9Co/161/2020, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 30. novembra 2021, sp. zn. 9Co/161/2020, vo výroku, ktorým bolo odvolanie žalovanej 2/ Ireny Klapákovskej odmietnuté, z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d ě a ľ š i e k o n a n i e .

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Košiciach uznesením z 30. novembra 2021, sp. zn. 9Co/161/2020, zrušil rozsudok Okresného súdu Michalovce z 11. februára 2020, č. k. 5C/175/2014-425, v rozsahu zriadenia vecného bremena vzťahujúceho sa na oddelený pozemok parc. CKN č. XXX/X zapísanej na LV č. XXX pre k. ú. L. I. T., ktorého vlastníkom je žalovaný 1/, ako aj v časti závisiaceho výroku o trovách konania vo vzťahu medzi žalobcami a týmto žalovaným a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Ďalším výrokom odmietol odvolanie žalovanej 2/ proti napadnutému rozsudku ako oneskorene podané a napokon žalobcom proti žalovanej 2/ priznal spoločný a nerozdielny nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania. Odmietnutie odvolania žalovanej 2/ odôvodnil zistením, že v rozsudku okresného súdu boli strany sporu riadne poučené o možnosti podať proti nemu odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia. Rozsudok bol obom zástupcom oboch žalovaných riadne doručený 11.3.2020 (streda). Lehota 15 dní na podanie odvolania obom žalovaným začala plynúť dňom 12.3.2020 a jej posledným dňom bol 26. marec 2020 (štvrtok). Žalovaný 1/ odvolanie proti predmetnému rozsudku podal v posledný deň odvolacej lehoty (26.3.2020), žalovaná 2/ však do uplynutia odvolacej lehoty odvolanie nepodala. Žalovaná 2/ podala odvolanie ako elektronické podanie do elektronickej schránky konajúceho súdu až 27.3.2020, t. j. po uplynutí zákonom stanovenej lehoty 15 dní na jeho podanie, jej odvolanie bolo preto podané oneskorene. O odpustenie zmeškania lehoty žalovaná nepožiadala, a preto ho odvolací súd podľa § 386 písm. a) CSP odmietol.

2. Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu vo výroku, ktorým bolo jej odvolanie odmietnuté, podala dovolanie žalovaná 2/ (ďalej aj „dovolatelka“). Prípustnosť dovolania vyvodzovala z toho, že jej bolo znemožnené uskutočňovať jej patriace procesné oprávnenia v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces [§ 420 písm. f/ Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“)]. Žalovaná 2/ uviedla, že odvolací súd sa pri skúmaní včasnosti podania odvolania zaoberal okamihom doručenia odvolania a nie okamihom jeho odoslania. Dňa 26. marca 2020 bolo jej podanie, obsahom ktorého bolo odvolanie, odoslané Okresnému súdu Michalovce. Priložila potvrdenie o odoslaní podania z 26. marca 2020 a potvrdenie o odoslaní podania z ústredného portálu verejnej správy, z ktorých vyplýva, že odvolanie bolo prijímateľovi odoslané v tento deň o 16:06. Poukázala na skutočnosť, že pri listových zásielkach je rozhodujúce, kedy bol procesný úkon odoslaný (odovzdaný poštovému podniku), a to by malo platiť aj na podania odoslané elektronickými prostriedkami. Zároveň poukázala na rozhodovaciu činnosť najvyššieho súdu (5Cdo/12/2018, 8Cdo/14/2019, 5Cdo/75/2019, 3Cdo/105/2019). Dovolatelka navrhla, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu v napadnutej časti zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

3. Žalobcovia sa stotožnili s dôvodmi dovolania a mali za to, že odvolanie žalovanej 2/ bolo podané včas. Žalovaný 1/ vo svojom vyjadrení uviedol, že došlo zrejme k pochybeniu odvolacieho súdu.

4. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie bolo podané včas a na to oprávnenou osobou, skúmajúc najprv splnenie podmienok prípustnosti dovolania dospel k záveru, že dovolanie je prípustné a vzhľadom na uplatnený dovolací dôvod (§ 420 písm. f/ CSP) zároveň aj dôvodné. Ak totiž dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí z dovolacieho dôvodu uvedeného v § 420 CSP, potom existencia tohto dôvodu, t. j. existencia niektorej z tzv. zmätočnosťných väd uvedených v tomto ustanovení, znamená nielen splnenie podmienky prípustnosti dovolania, ale zároveň zakladá bez ďalšieho aj jeho dôvodnosť.

5. Podľa ust. § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Podľa ust. § 420 písm. f) CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

6. Citované ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti). Prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia môže byť daná aj v prípade rozhodnutia súdu o odmietnutí odvolania, ak by pre takéto rozhodnutie neboli splnené zákonom stanovené podmienky.

7. V preskúmvanej veci došlo podľa názoru dovolacieho súdu rozhodnutím odvolacieho súdu o odmietnutí odvolania (teda rozhodnutím, ktorým sa odvolací súd odmietol vecne zaoberať odvolaním) k naplneniu vady vyplývajúcej z ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Táto vada spočíva v nesprávnom odmietnutí odvolania odvolacím súdom z dôvodu jeho údajného oneskoreného podania.

8. Podľa § 362 ods. 1 CSP odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia

opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

9. Podľa § 125 ods. 1 CSP podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe.

10. Podľa § 121 ods. 1 až 5 CSP lehota podľa tohto zákona môže byť určená podľa hodín, dní, týždňov, mesiacov a rokov. Do plynutia lehoty určenej podľa dní sa nezapočítava deň, keď nastala skutočnosť určujúca začiatok lehoty. Lehoty určené podľa týždňov, mesiacov alebo rokov sa končia uplynutím toho dňa, ktorý sa svojím označením zhoduje s dňom, keď nastala skutočnosť určujúca začiatok lehoty; ak ho v mesiaci niet, posledným dňom mesiaca. Ak koniec lehoty pripadne na sobotu alebo deň pracovného pokoja, je posledným dňom lehoty najbližší nasledujúci pracovný deň. Lehota je zachovaná, ak sa v posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo sa podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť; to platí aj vtedy, ak je podanie urobené elektronickými prostriedkami doručené súdu mimo pracovného času.

11. Podľa § 2 ods. 3 zákona č. 305/2013 Z. z. o e-Governmente, ak ide o postup orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci a ak ide o náležitosti návrhu na začatie konania, žaloby, žiadosti, sťažnosti, vyjadrenia, stanoviska, ohlásenia alebo iného obdobného dokumentu, ktoré sa v konaní predkladajú orgánu verejnej moci, a o náležitosti rozhodnutia, žiadosti, vyjadrenia, stanoviska alebo iného dokumentu, ktoré v konaní vydáva orgán verejnej moci, použijú sa ustanovenia osobitných predpisov, ak tento zákon v ustanoveniach § 4 až 6, § 10, § 17 a 18 a v ustanoveniach o identifikácii (§ 19 a 20), autentifikácii (§ 19, 21 a 22), autorizácii (§ 23), elektronickom podaní (§ 24, 25 a 28), elektronickom úradnom dokumente (§ 26, 27 a 28), elektronickom doručovaní (§ 11 až 16 a § 29 až 34), zaručenej konverzii (§ 35 až 39) a referenčných registroch a referenčných údajoch (§ 49 až 55) neustanovuje inak.

12. Podľa § 25 ods. 1 a 2 zákona č. 305/2013 Z. z. o e-Governmente, ak osobitný predpis na účely konania o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach osôb ukladá osobe povinnosť podať alebo doručiť orgánu verejnej moci návrh na začatie konania, žalobu, žiadosť, sťažnosť, vyjadrenie, stanovisko, ohlásenie alebo iný dokument alebo ak ju na ich podanie oprávňuje, považuje sa táto povinnosť za riadne splnenú alebo toto oprávnenie za riadne využité podaním elektronického podania alebo doručením elektronického podania, ktoré je autorizované za podmienok podľa § 23 ods. 1. Ustanovením prvej vety nie sú dotknuté oprávnenia orgánu verejnej moci podľa osobitných predpisov požadovať odstránenie väd, doplnenie elektronického podania, odmietnuť prijatie elektronického podania alebo možnosť, či povinnosť orgánu verejnej moci nekonať alebo konanie zastaviť, ak je elektronické podanie neúplné. Elektronické podanie je podané jeho odoslaním do elektronickej schránky orgánu verejnej moci; na účely preukázania momentu odoslania sa použijú údaje z potvrdenia podľa § 5 ods. 8. Ak osobitný predpis ustanovuje pre návrh na začatie konania, žalobu, žiadosť, sťažnosť, vyjadrenie, stanovisko, ohlásenie alebo iný dokument, ktoré sú urobené elektronickými prostriedkami, povinnosť doplniť ich písomne alebo ústne do zápisnice, táto povinnosť je riadne a včas splnená doručením elektronického podania.

13. Podľa § 5 ods. 8 zákona č. 305/2013 Z. z. o e-Governmente správcovia ústredného portálu a informačného systému integrovaného obslužného miesta na účely elektronickej úradnej komunikácie zabezpečia vyhotovenie potvrdenia o odoslaní elektronického podania a rovnopisu odosielaného elektronického podania, a to automaticky alebo na požiadanie odosielateľa.

14. V preskúmanej veci z obsahu spisu a napadnutého rozhodnutia vyplýva, že žalovaná 2/ (jej právny zástupca) prevzal rozsudok súdu prvej inštancie 11. marca 2020 (viď. doručienka pripojená k č. l. 433 spisu). Lehota na podanie odvolania proti uvedenému rozhodnutiu začala žalobkyni plynúť 12. marca 2020. Koniec 15-dňovej lehoty na podanie odvolania pripadol na 26. marca 2020, ktorý bol riadnym pracovným dňom. Odvolanie bolo prvoinstančnému súdu doručené elektronicky dňa 27. marca 2020 o 4:39 (č. l. 450), teda po uplynutí zákonom stanovenej lehoty. Odvolací súd preto odvolanie žalovanej 2/ odmietol ako oneskorene podané.

15. Dovolací súd sa stotožnil s námietkou dovolateľky a súčasne aj so záverom rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. apríla 2018, sp. zn. 5Cdo/12/2018, podľa ktorých rozhodujúcim okamihom pre zachovanie lehoty na podanie odvolania, ak je urobené elektronickými prostriedkami, je okamih odoslania tohto elektronického podania strany sporu podľa poslednej vety § 25 ods. 1 zákona č. 305/2013 Z. z. o e-Governmente. Rovnaký názor si osvojil najvyšší súd napr. i v rozhodnutiach sp. zn. 6Cdo/163/2018, 2Cdo/271/2018, 5Cdo/157/2021. Dovolaiteľka pripojila k dovolaniu potvrdenie preukazujúce skutočnosť, že odvolanie elektronicky odoslala dňa 26. marca 2020 o 16:06 hod (č. l. 568 až 570), teda v zákonnej lehote na podanie odvolania. Dovolaiteľkou predložené potvrdenia preukazujú odoslanie elektronického podania v čase 16:06 dňa 26.3.2020. Odvolací súd nesprávne záver o odoslaní odvolania vyvodil z doručenky, ktorá preukazuje doručenie podania súdu a nie jeho odoslanie.

16. Dovolací súd dopĺňa, že pozornosti odvolacieho súdu pravdepodobne ušli i ustanovenia § 1 a § 2 ods. 1 zákona č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, v zmysle ktorých by nešlo o oneskorené podanie odvolania ani keby ho žalovaná 2/ podala až 27. marca 2020.

17. Podľa názoru dovolacieho súdu nesprávne odmietnutie odvolania znemožnilo žalovanej 2/ uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP. Dovolenie žalovanej 2/ je preto v zmysle citovaného ustanovenia prípustné a zároveň aj dôvodné. Najvyššiemu súdu neostalo iné, než uznesenie odvolacieho súdu v napadnutej časti zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 v spojení s § 450 CSP).

18. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

19. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného konania a tiež dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

20. Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.